

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c) – 2 iulie 2014
Matematică M_st-nat

Varianta 1

Filiera teoretică, profilul real, specializarea științe ale naturii

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

5p	1. Determinați partea reală a numărului complex $z = 3 + 2(1-i)$.
5p	2. Arătați că $x_1 + x_2 + 2x_1x_2 = 23$ știind că x_1 și x_2 sunt soluțiile ecuației $x^2 - 3x + 10 = 0$.
5p	3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $\sqrt{x^2 + x + 1} = 1$.
5p	4. Determinați câte numere naturale impare de trei cifre distințe se pot forma cu elementele mulțimii $\{1, 2, 3\}$.
5p	5. Determinați numărul real a pentru care dreptele de ecuații $y = (a-1)x + 1$ și $y = 2x - 3$ sunt paralele.
5p	6. Determinați raza cercului circumscris triunghiului ABC în care $AB = 3$, $AC = 4$ și $BC = 5$.

Soluții**Subiectul 1**

1. $z = 3 + 2 - 2i = 5 - 2i$

$\operatorname{Re} z = 5$

2. Din relațiile lui Viète avem:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} = -\frac{-3}{1} = 3$$

$$x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a} = \frac{10}{1} = 10$$

$$x_1 + x_2 + 2x_1 \cdot x_2 = 3 + 2 \cdot 10 = 23$$

3. $\left(\sqrt{x^2 + x + 1}\right)^2 = 1^2$

$$x^2 + x + 1 = 1$$

$$x^2 + x = 0$$

$$x(x+1) = 0$$

$$x_1 = 0$$

$$x + 1 = 0$$

$$x_2 = -1$$

Ambele soluții verifică ecuația dată.

4. Numerele naturale impare de trei cifre distințe formate cu elemente din mulțimea $\{1, 2, 3\}$ sunt 123, 213, 321, 231 deci sunt 4 astfel de numere.**5.** Cele două drepte sunt paralele dacă și numai dacă au aceeași pantă adică $a - 1 = 2$ de unde rezultă $a = 3$.

6. $AB^2 = 9$

$$AC^2 = 16$$

$$BC^2 = 25$$

 $BC^2 = AB^2 + AC^2$ și conform reciprocei teoremei lui Pitagora rezultă că triunghiul dat este dreptunghic cu unghiul

$A = 90^\circ$.

Intr-un triunghi dreptunghic raza cercului circumscris este egală cu jumătate din lungimea ipotenuzei deci avem

$$R = \frac{BC}{2} = \frac{5}{2}$$

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră matricea $A(x) = \begin{pmatrix} x & 1 \\ 1 & x \end{pmatrix}$, unde x este număr real.

5p a) Calculați $\det(A(2))$.

5p b) Determinați numărul real x pentru care $A(x) \cdot A(-x) = I_2$, unde $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$.

5p c) Arătați că $\det(A(1) + A(2) + \dots + A(n)) = \frac{n^2(n-1)(n+3)}{4}$ pentru orice număr natural nenul n .

2. Pe mulțimea numerelor reale se definește legea de compozitie asociativă $x * y = 4(x+y-3) - xy$.

5p a) Calculați $2 * 4$.

5p b) Arătați că $x * y = 4 - (x-4)(y-4)$ pentru orice numere reale x și y .

5p c) Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $x * x * x = x$.

Subiectul 2

1.a) $\det(A(2)) = \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} = 4 - 1 = 3$

b) $A(x) \cdot A(-x) = \begin{pmatrix} x & 1 \\ 1 & x \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} -x & 1 \\ 1 & -x \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1-x^2 & 0 \\ 0 & 1-x^2 \end{pmatrix}$
 $\begin{pmatrix} 1-x^2 & 0 \\ 0 & 1-x^2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

$$1 - x^2 = 1$$

$$\Rightarrow x = 0$$

c)

$$A(1) + A(2) + \dots + A(n) = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} + \dots + \begin{pmatrix} n & 1 \\ 1 & n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1+2+\dots+n & n \\ n & 1+2+\dots+n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{n(n+1)}{2} & n \\ n & \frac{n(n+1)}{2} \end{pmatrix}, \forall n \in N^*$$

$$\det(A(1) + A(2) + \dots + A(n)) = \begin{vmatrix} \frac{n(n+1)}{2} & n \\ n & \frac{n(n+1)}{2} \end{vmatrix} = \frac{n^2(n+1)^2}{4} - n^2 = \frac{n^2(n+1)^2 - 4n^2}{4} = \frac{n^2[(n+1)^2 - 4]}{4} =$$

$$= \frac{n^2(n+1-2)(n+1+2)}{4} = \frac{n^2(n-1)(n+3)}{4}, \forall n \in N^*$$

2.a) $2 * 4 = 4(2+4-3) - 2 \cdot 4 = 4 \cdot 3 - 2 \cdot 4 = 12 - 8 = 4$

b) $x * y = 4x + 4y - 12 - xy = 4 + 4x + 4y - 16 - xy = 4 - (xy - 4x - 4y + 16) = 4 - [x(y-4) - 4(y-4)] =$
 $= 4 - (x-4)(y-4), \forall x, y \in R$

c) $x * x = 4 - (x-4)^2$

$$(x*x)*x = \left[4 - (x-4)^2\right]*x = 4 - \left[4 - (x-4)^2 - 4\right](x-4) = 4 + (x-4)^3$$

Se obține ecuația $4 + (x-4)^3 = x$

$$(x-4)^3 - (x-4) = 0$$

$$(x-4)\left[(x-4)^2 - 1\right] = 0$$

$$(x-4)(x-4-1)(x-4+1) = 0$$

$$(x-4)(x-5)(x-3) = 0$$

$$x-4=0 \Rightarrow x_1=4$$

$$x-5=0 \Rightarrow x_2=5$$

$$x-3=0 \Rightarrow x_3=3$$

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră funcția $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x \ln x - x + 1$.

5p a) Arătați că $\lim_{x \rightarrow e} f(x) = 1$.

5p b) Arătați că $f'(x) = \ln x$, $x \in (0, +\infty)$.

5p c) Arătați că $f(x) \geq 0$ pentru orice $x \in (0, +\infty)$.

2. Se consideră funcția $f : (-3, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{1}{x^2 + 8x + 15}$.

5p a) Arătați că $\int_0^{2014} (x+3)(x+5)f(x)dx = 2014$.

5p b) Arătați că $\int_{-1}^1 f(x) \cdot f'(x) dx = -\frac{1}{144}$.

5p c) Determinați numărul real a , $a > 0$ știind că suprafața plană delimitată de graficul funcției f , axa Ox și dreptele de ecuații $x=0$ și $x=a$, are aria egală cu $\frac{1}{2} \ln \frac{10}{9}$.

Subiectul 3

1.a) $\lim_{x \rightarrow e} f(x) = \lim_{x \rightarrow e} (x \ln x - x + 1) = e \ln e - e + 1 = e - e + 1 = 1$

b) $f'(x) = (x \ln x - x + 1)' = (x \ln x)' - x' + 1' = x' \ln x + x (\ln x)' - 1 = \ln x + x \cdot \frac{1}{x} - 1 = \ln x + 1 - 1 = \ln x, x \in (0, +\infty)$

c) Se face tabelul cu monotonia funcției f .

$$f'(x) = 0 \Rightarrow \ln x = 0 \Rightarrow x = 1.$$

$$f(1) = 1 \ln 1 - 1 + 1 = 0$$

x	0	1	$+\infty$
$f'(x)$	- - - - -	0+	++ + + + + + +
$f(x)$		0	

Din tabel rezultă că $f(x) \geq 0, \forall x \in (0, +\infty)$

2.a)

$$\int_0^{2014} (x+3)(x+5) f(x) dx = \int_0^{2014} (x+3)(x+5) \frac{1}{x^2 + 8x + 15} dx = \int_0^{2014} (x^2 + 8x + 15) \frac{1}{x^2 + 8x + 15} dx = \int_0^{2014} 1 dx = x \Big|_0^{2014} = 2014$$

$$\text{b)} \int_{-1}^1 f(x) f'(x) dx = \frac{f^2(x)}{2} \Big|_{-1}^1 = \frac{1}{2(x^2 + 8x + 15)^2} \Big|_{-1}^1 = \frac{1}{2(1^2 + 8 \cdot 1 + 15)^2} - \frac{1}{2((-1)^2 + 8(-1) + 15)^2} = \\ = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{576} - \frac{1}{64} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{576} - \frac{9}{576} \right) = \frac{1}{2} \left(-\frac{8}{576} \right) = -\frac{1}{144}$$

$$\text{c)} \text{Aria} = \int_0^a |f(x)| dx = \int_0^a \frac{1}{x^2 + 8x + 15} dx = \int_0^a \frac{(x+4)'}{(x+4)^2 - 1} dx = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{x+4-1}{x+4+1} \right|_0^a = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{x+3}{x+5} \right|_0^a = \\ = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{a+3}{a+5} \right| - \frac{1}{2} \ln \left| \frac{3}{5} \right| = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{\frac{a+3}{3}}{\frac{5}{5}} \right| = \frac{1}{2} \ln \frac{5(a+3)}{3(a+5)}$$

Se obține ecuația $\frac{1}{2} \ln \frac{5(a+3)}{3(a+5)} = \frac{1}{2} \ln \frac{10}{9}$

$$\frac{5(a+3)}{3(a+5)} = \frac{10}{9}$$

$$\frac{a+3}{a+5} = \frac{2}{3}$$

$$3a+9=2a+10$$

$$a=1$$